

Tale af fra Peter Tschentscher, overborgmester i den Frie og Hansestad Hamburg, mindehøjtidelighed i Neuengamme, 3. maj 2021

Den 3. maj 1945 overgav Hamborg sig til de britiske tropper uden kamp for at forhindre yderligere ødelæggelse af byen, som allerede stort set var i ruiner.

Men for tusinder af indsatte i koncentrationslejren Neuengamme sluttede nøden og elendigheden ikke dér.

For at skjule sporene efter nazistiske forbrydelser måtte ingen møde de afmagrede fanger.

I stedet for at blive løsladt til frihed blev de sendt på dødsmarscher eller sat på skibe i Lübeck-bugten.

Mere end 6.000 mennesker døde, da britiske fly bombede skibene, fordi de formodede, at der var tyske tropper på dem.

Andre beviser for nazisternes terrorregime skulle også fjernes. I koncentrationslejren Neuengamme blev barakkerne revet ned, og murene blev kalket hvide.

Så derfor gik utallige rædselbilleder fra andre lejre rundt om i verden selv om ...

... Neuengamme med mere end 80 satellitlejre, over 100.000 fanger og mere end 40.000 dødsfald var en af de største koncentrationslejre i Nazityskland.

Efter krigens afslutning blev der bygget en forvaringsanstalt på koncentrationslejren Neuengammes område. Erindringen om de nationalsocialistiske forbrydelser spillede ingen rolle i lang tid.

Tidligere fanger og foreningen "Amicale Internationale de Neuengamme" kæmpede i årtier for at bygge et værdigt mindested.

I dag står Hamburg ved sit historiske ansvar. Den tidligere koncentrationslejr Neuengamme er et sted til at mindes, lære og mødes.

Hvert år den 3. maj højtideligholder delstatsparlamentet og -regeringen sammen med tidligere fanger og deres slægtninge befrielsen af koncentrationslejrene og ofrene for krig og forfølgelse i nazitiden.

Højtideligholdelsen er smertefuld, men vigtig som erindring og påmindelse for fremtiden.

Menneskelighed, demokrati og frihed kan ikke beskyttes af forfatningen, myndigheder eller domstole alene.

Vi er alle nødt til at forsvare det hver dag med en klar holdning og konsekvent handling mod antisemitisme, diskrimination og populisme.

Mindstedet Neuengamme yder således et vigtigt bidrag til styrkelse af demokrati og menneskerettigheder i Hamborg, i Tyskland og overalt.

Kære overlevende,
kære slægtninge,

Desværre er et personligt møde heller ikke muligt i år.

Men betydningen og budskabet om mindet om 3. maj 1945 forbliver uændret:

Vi vil holde mindet om ofrene for nationalsocialismen i live - som en ære og en påmindelse for kommende generationer.